REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 89. Brașov, Miercuri 23 Aprilie (6 Mai) 1908.

Din causa sfintei sărbători de mâne, Miercuri, ziarul nu va apare până Joi sara.

Procesul Polonyi-Lengyel.

Senzațiune face în câtva procesul ce se desfășură în Budapesta înaintea juriului și în care faimosul fost ministru de justiție Geza Polonyi face pe acuzatorul particular. Este o reînoire în formă de proces a afacerei care a deșteptat atâta disgust și dispreț în păturile largi ale publicului, cunoscută sub numirea de afacerea Polonyi-Lengyel. Este o încercare a celui dintaiu, a fostului ministru de justiție Polonyi de a se spăla înaintea opiniunei publice de multele păcate ce i s'au imputat. Succesul ori nesuccesul încercărei acesteia atârnă dela juriu. Acesta este chemat să enunțe dacă e curat Polonyi ori nu.

Abia s'a început însă procesul și iată că în sânul deputaților kossuthiști — cari în interesul vazei și a prestigiului partidului lor, doresc ca Polonyi să câștige procesul, adecă să iasă că în adevăr a fost numai calomniat de Lengyel, încolo însă omul cel mai fără prihană, un cavaler onorabil și cinstit kossuthist — a și isbucnit o pasiune *sui generis* de-a găsi nod în papură tribunalului cu jurați. Aci nu le plăcea de ochii președintelui curței cu jurați Zsitvanyi, găsind că el ar nutri ură ascunsă în contra acuzatorului particular Polonyi, aci li-se năzărea, că întreg juriul e preocupat și că ar trebui să fie strămutat procesul în alt loc și pertractat înaintea altui juriu.

Poate cineva să aibă o ideie ce ravagii a făcut sistemul de terorizare kossuthist și pasiunea cu care adepții lui umblă să secvestreze în interesul și folosul partidului lor până și gândul și voința judecătorilor; putem să ne'nchipuim cât de departe a ajuns decăderea morală în sânul acestui partid, dacă domnii independiști sĕ încumetă prin bănuirea președintelui tribunalului fără de nici un temei să atace și să vatăme însuși principiul fundamental al justiției prin faptul, că au voit pe cale publicistică să înfrice pe amintitul președinte și să-l facă accesibil pentru o judecată părtinitoare și deci nedreaptă.

Ce să-i faci însă povoiului pasiunilor independiste, cari merg până a ataca și regulamenta conștiințele oamenilor?! El trebue să-și facă cursul vină ce va veni, vină chiar ceeace a înțeles vestita Pompadour, regina nelegiuită a unei epoce desmățate și depravate, cu cuvintele: après nous le deluge, (După noi potopul).

Așa vedem jucând pasiunile celor dela putere în toate. Nici justiția representată de curtea cu jurați din capitala țărei, n'a rămas ferită de flacările ei distrugătoare.

In ședința de Duminecă a curței cu jurați s'a produs ceva sensațional dar nu nou. Insuși procurorul s'a ridicat și a cerut ca afacerea Polonyi-Lengyel să fie încredințată unui alt juriu, de oare-ce juriu de față e preocupat în contra acuzatorului particular. A cerut dela tribunal să ia în privința aceasta o deciziune, arătând drept dovadă că unul din jurați a fost la el (procurorul) acasă și i-a spus, că jurații nu mai așteaptă nouă dovezi, că și-au format opiniunea și deja să știe cine va vota în favorul și cine contra acuzatului. — Firește că declarația aceasta, ce se prezenta ca o însinuare a procurorului contra juraților, a fost energic respinsă de președinte. — Procurorul și-a făcut datoria până la sfârșit susținând, că jurații sunt preocupați. Tribunalul însă nu ia încuviințat cererea zicând, că despre aceasta sĕ poate decide numai după ce se va fi dat verdictul juraților.

Toate s'au pus în mișcare și totul era pregătit pentruca, și într'un caz și într'altul, ori va câștiga ori va pierde Polonyi, să i se poată veni acestuia în ajutor.

In cele din urmă tot Polonyi a eșit deasupra, căci, după știrea ce am primit'o astăzi, juriul nu a achitat, cum se temeau independiștii, ci a condamnat pe adversarul lui, pe Lengyel la opt luni închisoare.

Verdictul juraților și sentința tribunalului nu vor rămânea fără urmările fatale, ce trebue să le aibă toate lucrurile în împrejurări ca cele de față. Polonyi reprezintă în ochii lumei falanga oamenilor de clică, cari sub masca naționalismului vânează după interese particulare. Poporațiunea din Budapesta a semnalat aceasta părere a ei prin faptul, că după verdict, a primit și sărbătorit cu ovațiuni, nu pe acuzetorul câștigător de cauză, ci pe acuzatul Lengyel.

In ședința de eri a dietei referentul Hoitsy a presentat raportul comisiunei financiare cu privire la budgetul pro 1909. Acest raport se va lua în desbatere în ședința de Mercuri. Ministrul de justiție a presentat proiectele de legi privitoare la schimbarea legilor, cari se referă la regularea posesiunei și la comisare și la proiectul privitor la înființarea unui fond orfanal și de pensiune pentru advocați.

Budgetul pe anul 1908. In ședința de Sâmbătă a comisiei financiare ministrul președinte Wekerle a raportat despre schimbările, cari trebue să se facă în proiectul de budget desbătut și primit din partea acestei comisii. După ce delegațiile au stabilit de atunci spesele comune, aceste trebue în întregime trecute în budget. Suma acestora urcă eșitele budgetului cu 9 milioane 272 mii 605 coroane. Pentru întregirea lefurilor, funcționarilor inferiori și a scriitorilor se prevede în budget o nouă sumă de 8 milioane.

Când se vor întruni delegațiunile? Președintele delegațiunei ungare, dep. Bela *Barabas* a declarat unui colaborator al ziarului »Pesti Naplo« că delegațiunile nu se vor întruni înainte de Noemvrie. In ce privește urcarea soldei ofițerilor, a mai zis Barabas, partidul independist e de părere, că deabea după-ce dieta va fi adus o hotărâre în afacerea aceasta să se presente delegatiunei propuneri.

Sentința în procesul Polonyi-Lengyel s'a dat astăzi în zorile zilei. *Lengyel Zoltán a fost condamnat la 3 luni temniță de stat și 1000 coroane amendă.* Prin urmare fostul ministru Polonyi a fost »rehabilitat«. In contra sentinței apărătorul Vazsonyi a anunțat mai multe cazuri de nulitate.

Sinodul eparchial al diecezei Aradului.

Arad, 3 Maiu n. 1907.

Astăzi s'a deschis în prezența unui mare număr de deputați-sinodali sinodul eparchial al diecezei Aradului de către P. S. Sa Episcopul *Ioan I. Papp*.

In discursul său de deschidere P. Sf. Sa a insistat asupra mărețului drept de întrunire al bisericei noastre, prin care îi se recunoaște dreptul de existență, desvoltare și întărire după firea și ființa ei.

»Că am fost și suntem vrednici de acest drept autonom al bisericii noastre, continuă P. S. Sa, mărturie vie este faptul, că adunările noastre le-am ținut și le ținem la lumina zilei și cu ușile deschise, iar concluzelor noastre le dăm toată publicitatea posibilă, astfel, că tot însul, care directe ori indirecte se interesează de viața noastră bisericească și de scopul întrunirilor ei, poate să se convingă, că noi nu numai nu urmărim scopuri ascunse și egoistice, ci din contră, prin asemenea întruniri, urmărim cel mai sublim scop, pe care poate să-l aibă în vedere o societate creștină, cum este biserica noastră, care prin mijloacele ei morale, deodată cu îndemnarea credincioșilor la iubire și alipire către limba și credința strămoșească, stărue cu toată inzistința să alimenteze în aceea-și măsură și dragostea și alipirea lor către iubita noastră patrie și parelel cu aceasta stărue să alimenteze în inima lor virtuțile cetățenești: credința neclătită către înaltul tron, respectul cuvenit către stăpânire peste tot și nu mai puțin sentimentul datorinței de supunere legilor în vigoare, astfel, *că iubirea și alipirea noastră de patrie, de limba și biserica străbună, este trinitatea despărțită*, care o mărturisim și căreia nu

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Trei prietini.

Fragment de Em. Gârleanu.

Da' era vară, da' era toamnă, da' ploua, da' ningea, cei trei prietini străbăteau, mai în fiecare săptămână satul. Intrau ca o furtună, străpungeau ulița de la un capăt la altul, și se făceau nevăzuți în largul câmpiei, spre malurile râpoase ale Siretului. Călărețul era slab, smolit, tras la față; calul era roib; iar cânele, — un câne ciobănesc, scurt în trup, cu urechile tăiate. Călărețului îi zicea — Tudor, calului, — Argint, cânelui — Leu. Oamenii nu-i prea cunoșteau. Lui Tudor îi ziceau »Vântosul«, fiindcă trecea ca o furtună prin sat; de cal puțin le păsa; iar Leului îi purtau sâmbetele, căci rupsese pe toți dulăii din sat. Când trecea Tudor mâncând pământul, cânii se țineau droaie după el; Leu se repezea, înfășca pe câte unul, și-l arunca dintr'o svârlitură de cap, încolo, la o parte. Era un chelălăit, o tăvăleală, pe ulița satului, mai cu seamă seara, când se ridica în sus colbul și încunjura pe călăreț ca un nour, din care abia de-l osibeai. Grozav era Leu dar și dulăii erau mulți; se țineau după el până dincolo de poarta țarinei. Atunci Tudor lăsa pe Argint la pas, iar Leu se punea și mergea între picioarele calului, la adăpost, cu limba scoasă mort de oboseală. Cânii își arătau colții pe de margini, dar nu îndrăsneau să se apropie; se 'ntorceau, în sat pe la ogrăzile lor. Și așa cum mergeau la pas, cu Leu între picioarele calului, cei trei prietini, par'că era una și aceeași ființă, din povești, rătăcită în lungul drumului ce se pierdea în departe, în lunci, în care par'că îi aștepta vreo Ileana Cosinzeană.

In curând oamenii vorbiră multe despre Tudor. Ba că n'ar fi feciorul drept, al arendașului moșiei vecine cu Sculpteștii, ci un copil de flori, al unei țigance. Ba că era copilul arendașiței, care greșise ca fată. Unii ziceau că-i zănatec; îl apuca așa câte un dor de fugă, și atunci rătăcea, zile și nopți întregi, prin ținut. Când îl întâlneau prin lunci, când încolo spre Roman, când în pădurile Bacăului. Când se ducea dintr'o parte, de răsărea în alta! Atunci unul își dădu părerea că într'ânsul avea pe necuratul. Altul l'a botezat »Vântosul«. Și se fereau de el.

Odată, vara trecută juca hora în fața rateșului. »Vântosul« a trecut printr'asta, a răsturnat o fata, cânele a 'ncolțit un flăcău și duși au fost. Satul a ales pe trei oameni, de s'au plâns arendașului, tatăsău. Boerul a ieșit în cerdac, i-a ascultat și le-a spus: »Dă, ce să-i fac; dacă așa i-e firea.« Și oamenii s'au dus. Ce erau să zică?

E frumos, pe la începutul verii. Tudor și a înșăuat singur calul, a dat o palmă rândașului, că nu-i țesălase bine pe Argint, a șuierat pe Leu, și-a dat pinteni. Par'că niciodată n'a simțit în sufletul lui un dor mai aprins de fugă; îl biciuia aerul ca un sfichiu în față, — și-i plăcea; își umfla pieptul și înghițea aerul cald, frăgezit de mireazma florilor din câmpie. Iși scutura capul, apoi, se pleca din nou pe coamă, și una cu pământul, se ducea. Sbura. Când trecuse prin Sculptești? Casele se înșirase, repede ca o sclipire, ca un fir de ață albă, pe de o parte și alta a drumului. Strânse iar pulpele, pintenii întrară în carne, și'n locul în care dânșii apăsară, răsăriră bobișoare de sânge. Calul nădușise, spuma zăbalelor o fura vântul și o purta departe ca pe niște fulgi albi; Leu răsufla din greu. Lui Argint i-se înroșise ochii; pieptul nu mai putea răsufla, picioarele îi slăbiseră. Ce avea azi stăpânul? Trecu lunca, și, încolo, drept în față se înălța malul prăpăstios al Siretului.

Pintenii întrară din nou, nebunește, în carnea calului. Atunci Argint, înnebunit de durere, își întinse încheieturile și le desdoi apoi, și plecă într'o fugă năprasnică, într'un vârtej de moarte. Leul lătră scurt de două trei ori, ca și cum ar fi vrut să le atragă luarea aminte. Dar călărețul înnebunit ca și calul, mai strânse odată pulpele, pintenii străbătură adânc, Argint, se smuci, se scutură scurt, cuprins ca de fiorul morții, și aruncă pe Tudor, pe deasupra. Călărețul căzu drept în creștet, pământul sună înnădușit, ca sub o lovitură de maiu, iar omul se întinse, scoase un geamăt și rămase mort. Calul buimac se opri, întinse gâtul, ciuli urechile. Atunci Leu se uită o clipă, înțelese par'că, lătră răgușit, apoi ca și când vroia să răzbune pe stăpân, se repezi spre cal și își înfipse colții în botul lui Argint, se scutură, și sub biciuirea noii dureri o luă la goană înainte; Leu după el. Apoi, cu acel simțământ pe care-l au animalele în fața primejdiei, calul se opri de odată, drept lângă prăpastie, pe malul căreia ajunsese, sub care Siretul, umflat de ploi, bolborosea. Leu se opri și el o clipă, apoi sări și își înfipse din nou colții în botul însângerat. Argint gemu de durere, apoi, văzând că nu poate scăpa, se ridică în două picioare, cu Leu spânzurat de gura lui, și se scutură; dar încheieturile picioarelor îi slăbiră, simți că se prăbușește, voi să se încordeze și nu putu: se rostogoliră amândoi, cal și câne, în prăpastie; își sdrobiră mai întâi trupurile de bolovanii mari, ascuțiți, a-i unei ieșituri ce îi opriseo clipă, apoi cumpănindu-se, căzură în vârtejurile repezi ale apei ce-i înghiți numai decât.

(„Convorbiri critice.“)

numai de pe amvoanele bisericilor, dar și în întrunirile noastre în sinoade și alte adunări bisericești, stăruim a i-se da ființă tot mai vădită, putere de viață și desvoltare în inima credincioșilor«.

P Sf. Sa amintește apoi lucrările mai însemnate, cu cari are să se ocupe actualul sinod și trece la *cestiunea regulării și întrejirii salarelor învățătorești* zicând următoarele:

»Importanță deosebită trebue să dăm afacerii, ce atinge întreaga noastră metropolie și aceasta este cestia regulării și întregirii salarelor învățătorești, conform art. de lege XXVII din 1907«.

»Conzistoarele noastre diecezane, urmând inviațiunei primite dela Preaveneratul Consistor metropolitan, a pus la cale conscrierea salarelor învățătorești, și de după datele intrate avem bucuria a constata: că un număr însemnat dintre comunele noastre, înțelegând glasul timpului și cunoscând rolul culturii în lupta de existință, nu altcum cunoscând, că școala confesională este mijlocul prin care să promovează cultura religioasă morală, și prin care să poate ajunge la bunăstarea socială, au și grăbit a întregi salarele învățătorilor lor la minimul prescris de lege«.

»După ce însă avem și comune, cari nu sunt în condițiunile posibilității de întregire a dotațiunii învățătorești din mijloacele proprii, Ven. Sinod îi revine datorința a ne indica direcțiunea de pregătire a materialului pentru măritul congres național bisericesc, chemat a se pronunța asupra primirii ori neprimirii ajutorului de stat în condițiunile oferite«.

*

Discursul P. S. Sale a fost primit cu vii aplauze. După aceasta a urmat constituirea biroului și alegerea comisiunilor obicinuite.

Răspuns la întâmpinarea domnului Domide.

D-l profesor de teologie din Gherla Dr. Vas le Moldovan, ne trimite sub acest titlul o replică la scrisoarea d-lui prof. de pedagogie A. Domide. Cum însă aceasta replică nu conține nici un nou argument și nu este obiectiv ținută, nu-i putem da loc în întregime. Totuși, ca să nu fim învinuiți de parțialitate, vom reproduce aici esența cuprinsului ei. D-l Vas. Moldovan zice:

»La invectivele contra mea din întâmpinarea d-lui Domide, publicată în Nr. 85 al »Gazetei« a. c., nu mă pot dimite a răspunde. Față de acea întâmpinare, prin care n'a lămurit nimic, susțin și acum toate afirmările din răspunsul dat la raportul d-sale. La faptele ce le-am înșirat să se fi declarat și să nu încunjure. Declare categoric denunța-t'a sau nu? Nu vorbească așa ca și când el n'ar fi mai puțin decât conducătorul națiunii române...«

Așa dar d-l Moldovan susține tot ce a zis, afirmând, că A. Domide n'a lămurit nimic. Să ne dea voie stimatul d. profesor de teologie a ne exprima nedumerirea față de modul său de a vedea în aceasta afacere. D-l Domide este cel demisionat din post, cel acuzat. Cum înțelege d-l Moldovan, că rolul acestui prigonit—fie cu drept, fie cu nedrept—ar fi să lămurească. Ce să lămurească d-l A. Domide? Aceea, de ce nu mai e azi profesor la pedagogiul din Gherla? Treaba asta însă nu e a lui, ci a celor ce l'au silitsă părăsească institutul. Dânsului ca acuzat și prigonit nu-i râmâne decât să se apere cum poate — și adaugem, cum cuviința și simțul demnității și a cinstei sale personale pretinde. Dar ce pentru Dumnezeu ar avea să lămurească? Nu cumva d-l Moldovan așteaptă ca d-l Domide să lămurească, de ce d-l Moldovan, cel ce s'a făcut advocatul celor cari au pus la cale „cercetarea disciplinară“ și „amovarea“ dascălului, care a funcționat timp de trei ani cu zel și cu succes la preparandia confes. gr. cat. din Gherla — cum însuși (Moldovan) se vede constrâns a recunoaște,—este așa de nelămurit in mișcarea și desfășurarea capetelor de acuzațiune contra fostului său coleg și prieten A. Domide? Nu cumva așteaptă ca Domide să dovedească ceea ce trebue să dovedească d-l Moldovan și soți? Așa numai se poate înțelege întrebarea: „Declare d-l Domide categoric denunțat'a sau nu?“ — Noi credem că d-nului Vasile Moldovan îi incumbă să dovedească ce afirmă contra d-lui Domide.

D-l Dr. Moldovan ne face în genere impresiunea aceluia care, fiind atacat de al treilea, strigă: „Luați-l de pe mine, că-l omor!“

Ei bine, noi credem, că modul acesta de procedere în adevăr nelămurit și nehotărât, nu poate contribui nicidecum a justifica pașii autorității care a luat măsurile din cestiune contra dascălului Domide și a-o ridica înaintea credincioșilor și a publicului român.

Dl Moldovan însă nu se jăluește numai contra d-lui Domide, ci și contra pressei, despre care afirmă că ar părtini pe Domide „în lucrarea sa de a nimici un institut românesc“. Eată ce zice dl Moldovan din cuvânt în cuvânt:

»In urmă cu această ocasiune îmi permit a face o modestă observare. Eu așa cred, că *tuturor* trebue să ne zacă de o potrivă la inimă cauza *tuturor* institutelor românești. Avem datorință să îndreptăm dar nu să ruinăm. Dl Domide amenință, că-și va da concursul să »îmburde« persoane. Eu prea cred, că nici d-sa, nici pressa, nici publicul nu poate fi așa naiv, să creadă, că el va putea »îmburda« persoane. Poate însă să strice institutului și conform promisiunii, respective amenințării făcute elevilor în clasă, conștient sau inconștient lucră la nimicirea unui institut românesc. In aceasta lucrare îl părtinește pressa — crezându i a priori toate — și-l îmbărbătează publicul bag sama din simplul motiv, că poate »*da*« în Gherla. Acesta cred, că nu e motiv, ca să se prejudece clarificării adevărului, când e vorba chiar de un interes general. Sunt convins și cu mine mulți, că dacă se întâmpla în alt loc și altfel de lucruri, cu totul altcum se tracta chestia. Noi am voit în interesul adevărului să lămurim lucrurile. Dacă tăceam, iar nu era bine. Și toate numai pentrucă e vorbă de Gherla. Prea multă nedreptate să face în forma aceasta«.

Să ne ierte d. profesor de teologie din Gherla, dar e ceva prea mult dacă, simțind neputința de a'și ajuta cumva însuși, bănuește și acuză pressa — în cazul de față organul nostru, care s'a ocupat în rândul întâiu de cazul dela pedagogiul din Gherla — pentru că nu toacă în cap, cum ar dori dânsul, pe acel profesor „amovat“ și nu-l expune ocărei publicului ca pe un scelerat. Cei ce l'au judecat și l'au condamnat, în loc să iasă cu sentința și să dovedească, că au procedat corect și cu dreptate, acuză pressa, care are milă și pentru cel lovit, și se supără pe public, fiind că pare înclinat a-l părtini, cum se supără văcarul pe sat.

Nu d-le Moldovan, cu metodul acesta ocult, care reclamă un fel de infalibilitate pentru autoritatea superioară bisericească și o crede dispenzată de a-și justifica și ea faptele și hotărârile înaintea obștei, nu puteți, mai ales în timpuri grele ca cele de azi, decât a vă face numai de râs.

Clarificării adevărului îi poate prejudeca numai atitudinea șovăitoare, a celor pe cari îi privește, de a-l da pe față și a face deplină lumină, iar interesul general poate fi serios amenințat nu prin purtarea unei persoane, ori și cine ar fi, ci numai și numai prin încercările de a susținea cu ori ce preț vaza foarte problematică a unui sistem conrupt de cocoloșire.

*

Dl Moldovan ne mai trimise și o declarație, căreia îi dăm loc în întregul ei. Eată-o:

Declarație.

La declarația d-lui Eliseu Dărăban, că el n'a folosit la adunarea învățătorilor din M. Gherlei a tr. cuvintele »jos cu reverenda«, declar înc'odată cu toată explicarea d-sale, că da, a folosit acele cuvinte, când a fost vorba de alegerea de președinte. Martori sunt destui, cari au fost de față, dintre cari unul i-a dat a înțelege, că va fi bine să iasă afară și să nu abuseze de dreptul de oaspe. Spre a se consulta asupra alegerii s'au retras învățătorii, cari au avut vot dar și d-sa si alți preparanzi absoluți și acolo a' zis cuvintele acele. E drept, că numai anul trecut a absolvat și și în Minthiu a fost numai ca oaspe, deși s'a înscris de membru. Și ca oaspe, după ce nu le-au succes planurile au profesat principii, ce se manifestă în lozinca »jos cu reverenda«.

Eu, d-le Dărăban, n'am pretenția a pretinde dela publicul român, să-mi creadă necondiționat, dar cred pe lângă toată modestia, că mai mult îmi poate crede mie decât d-tale, care ai subscris pe d-șoara Virginia Grivase fără știrea ei și ai »iscălit«, cum d-ta zici în corespondențele adresate învățătorilor subscriși, basându-te pe prietenie.

Declarație dela fostul președinte și actualul vicepreședinte nu-ți pot publica din simplul motiv, că cum bine știi ei n'au fost de față la consultarea asupra alegerii oficianților!

Gherla, la 2 Maiu 1908.

Dr. Vasile Moldovan.
prof. de teol.

Un erou național în mijlocul nostru.

Sub titlul acesta cetim în »Românul dela Pind« următoarele:

De câteva zile se găsește în mijlocul nostru dl Dumitru C. *Cicma*, președintele comunității din Turia, Epir. Dânsul a venit în București să vază pe un fiu al său bolnav la spitalul Brâncoveneasa. Venirea sa a fost salutată cu mult entusiasm din partea tuturor Românilor Macedoneni din capitală. Nu este astăzi nici un Român macedonean, din orice parte ar fi dânsul, ca să nu știe, să nu fi auzit măcar de faptele românești ale acestui mult încercat luptător al redeșteptării noastre naționale din Macedonia.

Dl Dimitrie Cicma ține mândru steagul românismului de 26 ani dela 1882, când a fondat pentru întâia oară școlile românești din comuna sa natală Turia.

Până la 1897 pe timpul războiului turco-grec, dl Cicma a lucrat cu multă râvnă și patriotism pentru chestia românească în comuna sa natală distrugând atât școlile cât și comunitatea grecească din Turia, cucerind școala comunală și 5 biserici, din șase câte are comuna și astfel a îngropat pentru vecie grecismul în această frumoasă comună, care numără peste 5000 suflete români și care este situată pe granița turco-greacă. Până în acest an, dl Cicma deși dăduse un exemplu de mare inițiativă și patriotism, totuși, el era puțin cunoscut de către Românii Macedoneni. In 1897 când societatea panelenismos din Atena în vederea răsboiului turco-grec, care a și urmat în acel an, trimitea cete de antarți pe teritoriul turcesc ca să ațâțe popopulațiile creștine din imperiu, căpitanul Daveli în fruntea unei cete de antarți de peste 1000 de inși, vroia să intre prin Turia în imperiu pentru răsculárea populațiilor creștine. Dl Cicma dotat de un spirit strategic eminent, ocupă pozițiile cele mai bune ale comunei și ține piept căpitanului Daveli trei zile și trei nopți, luptând în fruntea a 50 de români bine armați.

Acest fapt mai mult decât eroic, a făcut pe dl Cicma foarte cunoscut și admirat în întregul imperiu turcesc, iar la Românii Macedoneni a dat tăria sentimentului și a convingerei de vitalitatea de care se bucură poporul redeșteptat la conștiința națională.

Dl Dimitrie Cicma, astăzi se bucură în regiunea Epirului și a Macedoniei de o foarte mare reputație din partea Turcilor și în special din partea tuturor autorităților turcești. Sultanul la decorat cu decorația Megedia cl. II drept resplată pentru serviciile aduse imperiului.

In toate luptele Românilor din Epir cu Grecii, mai ales cu conducătorii lor Archiereii fanarioți, dl Cicma ia o parte foarte activă, făcând ca în totdeauna succesul să fie al Românilor.

In împrejurările actuale când bandele ucigașe cutreeră întreaga Macedonie, dl Cicma a perdut, sacrificând în lista martirilor, pe doi frați ai săi, iar dânsul a căpătat la umărul stâng o rană în ziua de 5 Octomvrie 1906, când o numeroasă ceată de antarți, ia prins drumul la întoarcerea lor din Grebena spre Turia.

Astăzi când mai toate școalile noastre din Epir, au suferit o foarte mare lovitură din partea grecilor, numai școlile din Turia își mențin înflorirea de totdeauna. Astăzi, grație acestui erou național, grecii știu ce vrea să zică Români.

Apel.

Funcționarii băncilor române, fiind până în timpul din urmă de tot puțini și răsleți, nu au prea putut da semne de manifestare.

Inmulțindu-se, s'a ivit necesitatea concentrării și manifestării lor. Dovadă mișcarea pornită spre organizare, precum și edarea unui *„Calendar portativ al funcționarilor de bănci români pe a. 1909“*.

La edarea acestui calendar, cu plăcere anunțăm, că ne-a succes a câștiga colaborarea domnilor: Virgil V. Bontescu, Iouț Diamandi, Ioan I. Lăpădat, Vasile C. Osvadă, Nicolau P. Petrescu, Dr. Coriolan Pap, Constantin Popp, Simion Popescu, Emil Rusu, Emil Tisca, Gavriil Todica și Arseniu Vlaicu, și astfel suntem convinși, că vom putea eda un calendar folositor și atrăgător, atât pentru funcționarii, membrii din direcțiune și comitetul de supraveghere a institutelor noastre, precum și pentru toți, câți se interesează și urmăresc cu atențiune cestiunile financiare-economice.

Pentru ca să putem isbuti și pentru ca să ne putem orienta asupra tiragiului acestui calendar, ne adresăm, cu toată căldura, către funcționarii, membrii din direcțiune și comitetul de supraveghere a institutelor noastre, precum și către toți cărturarii, cari se interesează de cestiune de bancă, ca să binevoiască, a ne da sprijinul posibil, anunțându-se, ca abonenți la acest calendar. (Prețul unui exemplar va fi 2 coroane).

Insinuările de abonament sunt a se trimite la adresa:

D-lui Vasile Babi,
funcț. de bancă la inst. „Biboreana“,
Oradea-Mare, Nagy Várad.

Mulțumim anticipative pentru sprijin.

cu deosebită stimă,

Redacțiunea
„Calendarului portativ al funcționarilor de bancă români“.

STIRILE ZILEI.

— 21 Aprilie.

Comună vrednică. Mica comună *Zoltan* (comitat. Târnava-mare) și pare-mi-se unica comună din tractul Sighișoarei, s'a legat a asigura pe viitor salarul învățătoresc conform legei nouă școlare, precum și a adapta edificiul școlar recerințelor moderne, ca să-și salveze școala românească. Sinodul parohial a hotărât cu adevărată însuflețire înființarea unui fond pentru ajutorarea școalei. Spre scopul acesta s'a decis sistarea ospețelor de la pomeni și de la nunți și contribuiri în locul lor la fondul școlar. Bază fondului a și pus momentan preotul din loc *George Vătășan* cu soția Ana n. Drăghici, donând întru amintirea părinților răposați 100 cor. (una sută coroane). Asemenea și fiul d-lor *George Vătășan*, prof. în Brașov, din incidentul onomasticei contribue la amintitul fond cu 20 coroane.

Fapta vrednicilor Zoltăneni se laudă de sine!

Cei cinci muncitori, cari au căzut eri dimineața victimă canalisării orașului, sunt, precum aflăm — toți oameni cu familii. In decursul zilei de eri s'a stabilit și identitatea lor. Afară de Românul Ioan Grecu, au căzut victimă catastrofei muncitorii Alois Schön și Andrei Schön din comitatul Nyitra, Poják Mihaly din comitatul Ung și Kovacsik Iosif locuitor în Brașov.

In beneficiul familiilor orfane se dă astăzi de către trupa de operă a directorului Bauer un mare concert în sala redutei orașului.

Patriarhatul și Românii. Se știe că este un obiceiu vechiu ca la biserica patriarhatului ecumenic din Constantinopol să se citească, cu prilejul slujbei de Paști, evanghelia în mai multe limbi. Anul acesta evanghelia a fost cetită în limbile greacă, latină, turcă, germană, italiană, franceză, slavonă, rusă, sârbă, și în alte limbi, afară de limba română. Faptul a fost comentat în cercurile diplomatice. La sfârșitul serviciului divin însă, patriarhul a făcut o rugăciune pentru Regele Carol, ca și pentru ceilalți suverani.

Comitetul central electoral al comitatului Sibiiu a ordonat, ca listele electorale pe anul 1909 să fie puse spre privire publică în zilele din 5 până la 25 Maiu în cancelariile notariale, respective comunale,

unde pot fi luate în privire și se pot lua copii de pe ele, între oarele 8—12 a. m. și 2—6 după amiazi. In timpul din 5 până la 15 Maiu se pot da reclamațiuni în contra listelor, iar din 16 până în 25 Maiu se pot face observări asupra reclamațiunilor.

Moartea generalului Türr. Duminecă noaptea a încetat din viață în Budapesta, în vârstă de 84 ani, generalul Türr, unul din vechii luptători pentru libertate, din Ungaria. Când a isbucnit revoluția din 1848, Türr se afla locotenent în Italia, de unde a desertat și a fugit în Turcia. S'a întors pe urmă în Ungaria și a luat parte la toate luptele pentru independența acesteia. A luat parte la diferite conjurații contra Austriei. La 1855 a fost condamnat la moarte, dar grațiat în urma intervenției reginei Angliei. A luat parte sub Garibaldi, la luptele pentru unitatea Italiei. După unirea provinciilor italiene a intrat în serviciul armatei italiene. A înaintat până la rangul de general și a fost și aghiotant al regelui Victor Emanuel. S'a căsătorit cu o nepoată a împăratului Napoleon III, principesa Letiția de Wyse-Bonaparte. După restabilirea constituției în Ungaria și acordarea amnestiei, s'a întors în patrie, unde a luat parte activă la luptele politice. Guvernul ungar a hotărât să-i facă funeralii naționale.

Societatea filarmonică din Berlin în București. Sâmbăta trecută au sosit în București membrii societății filarmonice din Berlin, pentru a face o vizită societății germane de cântări »Liedertafel«. Despre frumoasele festivități aranjate în onoarea oaspeților berlinezi »V. N.« scrie între altele următoarele:

După primirea entuziastă dela gară, reunirea intimă și masa comună, filarmonicii noștrii au organizat în onoarea fraților din Berlin un impunător »Commers« în sala cea mare de la »Liedertafel«. La masa de onoare am observat pe: consulii Germaniei și Austriei, comitetul de recepție al soc. germane din capitală. Corul bărbătesc al soc. »Liedertafel« salută sub bagheta măestrului H. Kirchner pe frații cântăreți din Berlin. Seria cuvântărilor o deschide președintele soc. »Liedertafel«, ridicând paharul în sănătatea suveranului nostru și al vecinilor din statele germane și austriace. Termină cu un salut în onoarea cântului german și a soc. filarmonice din Berlin. Un salut adresează berlinezilor conzilierul comunal G. I. *Ioaniu* din partea comunei București. Președintele soc. filarmonice din Berlin își arată admirația pentru țara românească, pentru Regele nostru înțelept și pentru Regina-poetă. Are cuvinte de laudă pentru activitatea soc. »Liedertafel« și pentru conducătorii ei din cei 50 ani.

Momente neuitate au fost acelea, când s'au schimbat darurile reciproce ale societăților și anume: d-l Cornelius din partea filarmonicilor, oferă soc. »Liedertafel« bustul în bronz al lui R. Wagner, iar ei primesc în schimb bustul tot în bronz al reginei poete Carmen Sylva și din partea damelor soc. »Liedertafel« prin d-ra Zehender o bandă brodată pentru drapel.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu a aranjat în localul școalei sale industriale din strada Schewis Nr. 15, parter, o expoziție de industrie casnică. Expoziția va sta deschisă până în 17 Maiu n. a. c. și se poate vizita în fiecare zi înainte de amiazi dela 9 până la 12 și după amiazi dela 3 până la 5 oare. Taxa de întrare de 40 fil. se încasează în favorul școalei industriale.

Teatru românesc în Sibiiu. Duminecă seara a avut loc I. reprezentație teatrală a artiștilor noștri dramatici *Z.* și *O. Bârsan.* S'au dat drama »Chinul unei femei« și comedia »Cânele și pisica«. Publicul din loc și străin, între cari numeroși deputati sinodali, a umplut până la cel din urmă loc vasta sală a »Casei naționale«. Reprezentația a fost foarte succeasă.

Cununie. Silvia *Dreghiciu* și Ariton *Migia* ne anunță cununia lor săvârșită în 10 Maiu n. 1908, în biserica gr. cat. din Cugir.

Convocare. Conform rescriptului laudabilului comitet central al »Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român« de dto 22 Martie 1908 pro 229, prin aceasta se conchiamă adunarea generală a despărțământului XXIX (Mediaș) pe 14 Maiu 10 ore a. m. în școala gr. cat. din Mediaș cu următorul program: 1) Abzicerea directorului despărțământului. 2) Alegerea altui director. Mediaș, 4 Maiu 1908. *Ioan Moldovanu*, protopop — directorul despărț.

Teatru sătesc se va aranja Duminecă, în 10 Maiu st. n. 1908 în școală greco-orientală din Berghin. Venitul este pentru »Reuniunea femeilor greco-orientale pentru înfrumsețarea bisericii«. Program: Cuvânt de deschidere. »Rea de plată«, poezie de G. Coșbuc, declamată de Rusaliu Coman. »Dușmancele«, poezie de G. Coșbuc, declamată de Aurelia Häprian. Trei poezioare de școală, declamate de un elev. »Pe lângă boi«, poezie de G. Coșbuc, declamată de Maria Ionaș. »Țiganul la târg«, dialog, predat de învăț. Ioan Nistor și Viștean Muntean. »Dorința«, de Octavian Goga, decl. de ***. »Vlăduțu mamii«, teatru.

Varietăți.

Soția marelui scriitor rus Tolstoi va publica în curând o broșură sub titlul: *Legăturile mele cu Tolstoi și activitatea lui ca scriitor.*

Se așteaptă cu nerăbdare această carte de lumea literară de pretutinden'. Ea va aduce de bunăseamă multe surprize.

Se știe că soția lui Tolstoi a fost un adevărat model de soție. potrivită pentru un scriitor. Ea a fost în totdeauna secretar marelui scriitor; ea îl sfătuia și ea îngrijea de publicarea și desfacerea lucrărilor sale. Și din această pricină se va da prin această lucrare a contesei Tolstoi o biografie fidelă și interesantă a scriitorului. Cartea va apare deodată în limbile rusă, engleză, germană, franceză și italiană.

*

Ca de obiceiu și în anul acesta pacifiștii s'au întrunit la 22 Februarie în diferite capitale.

In Paris conferenta a fost presidată de Nelidov, președintele conferenței dela Haga și ambasadorul Rusiei la Paris.

Peste tot s'a votat acest ordin de zi:

»Adunarea e de părere că forțele risipite trebue și pot fi întrunite, și hotărește crearea unui partid internațional al păcii.«

In Berlin secțiunea germană pentru pace s'a ocupat de lucruri ceva mai concrete. Ea a intervenit în discuțiunea referitoare la măsurile de despoiere, pe cari guvernul prusian le-a luat față de Poloni. Intr'o adresă se declară că înțelegerea trebue să domnească nu numai între popoarele străine, dar și între naționalitățile deosebite din fiecare țară.

*

Un tratat de arbitraj obligator a fost încheiat între republicele *Americei de nord* pe de o parte și *Franța* și *Elveția* pe de alta. E de asemenea pe drum de a se încheia între republicele Americei de nord și Italia, Belgia, Olanda, Spania, Germania și Grecia.

De bunăseamă celelalte state vor urma aceste frumoase exemple și atunci pacea universală va fi un lucru cu putință, un lucru sigur și garantat.

*

O grevă generală a mecanicilor din Anglia ar vrea să se declare.

In legătură cu aceasta e interesant de știut cât a costat greva generală a mecanicilor din Anglia în 1897 când a ținut 7 luni, având să lupte pentru ziua de 8 ore.

La începutul grevei sindicatul mecanicilor dispunea de 18,500,000 lei, cari au fost aproape toți cheltuiți în cursul grevei. Salariile mecanicilor din acest timp s'ar fi urcat la 50 milioane lei. Celelalte meserii în legătură cu mecanicii au mai pierdut 25 milioane. Deci pentru proletariatul englez sau pierdut 93 milioane lei.

Dar patronii și în general capitalul a pierdut mult mai mult. Așa că socotind și dintr'o parte și dintr'alta s'ar fi risipit, sau pierdut în cele 7 luni de grevă în total 250,000,000 franci — și ceea-ce e mai trist, fără ca greva să câștige ceva.

*

Marele oraș New-York din continentul minunilor și curiosităților are 558 de clădiri cu mai mult de 10 rânduri — și anume: 164 cu 10 rânduri, 101 cu 11 rânduri, 169 cu 12 rânduri, 91 cu 13 rânduri până la 20 rânduri, 11 cu 22—26 rânduri, 1 cu 41 și 1 cu 48 rânduri.

Inălțimea celei din urmă clădiri este de 150 m.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 5 Mai. Sentința în procesul Polonyi-Lengyel, *prin care Lengyel a fost condamnat la 3 luni închisoare de stat și 1000 cor. amendă pentru vătămare de onoare*, s'a publicat la orele 3 dim. după o consfătuire de 2 ore a juraților. Lengyel a fost absolvat de acuza de calomnie. După publicarea sentinței publicul present a făcut mari ovațiuni lui Lengyel și lui Vazsonyi.

Budapesta, 5 Maiu. Mercuri încep în Camera ungară desbaterile asupra budgetului. Va lua cuvântul deputatul *Polit* care va depune în numele partidului naționalităților o moțiune, prin care acest partid își arata neîncrederea în guvern. Deputatul Franz *Supilo* va critica apoi toată politica interioară a guvernului și mai ales aceea din Croația.

Viena, 5 Maiu. Se răspândiseră în ultimul timp din nou zvonuri îngrijitoare asupra sănătăței Maj. Sale Monarchului. Cea mai bună desmințire a acestor zvonuri este faptul că împăratul a acordat în acest timp multe audiențe importante. Din sursă autorizată se anunță că starea suveranului e complect mulțumitoare. Mâne, împăratul se va duce din Schönbrunn la Viena pentru a vizita pe Leopold prințul regent al Bavariei.

Lemberg, 5 Mai. Eri a avut loc în sala Sokol o serbare în amintirea constituției poloneze din 1791. Când publicul asistent se pregătea să părăsească sala, podeaua se prăbuși și persoanele din sală căzură în pivniță. Au fost chemați pompierii, cari au dat ajutoarele necesare. Au fost 30 de oameni mai grav sau mai ușor raniți.

Fort Waine, (Indiania), 5 Mai. Un incendiu a distrus hotelul Aveline, cel mai mare al orașului. 25 persoane au perit în flăcări.

Bibliografie.

„Convorbiri Literare«, Nr. 4 pentru Aprilie 1908 cu următorul cuprins:

T. *Maiorescu*: Două notițe critice. — Dr. G. *Marinescu*: Ereditatea normală și patologică constatată ca factor familiar și social. Em. *Gârleanu*: O amintire (schiță). — D. *Nanu*: Fericirea (versuri). — Al. G. *Florescu*: Sanda (dramă). — G. *Tutoveanu*: Scrisoare (versuri). — Gustav *Weigand*: Despre dialectele românești. — Traian *Bratu*: Limba și literatura germană în universitățile noastre. — A. A. *Naum*: Triolete (versuri). — V. *Conta*: Cugetări. — Dr. N. *Leon*: Minuni false. — *** Cronica literară și științifică: Fapte, recensii, reviste. — Al. *Tzigara-Samurcaș*: Cronica artistică: Monumentele noastre: II. Comana, Snagovul. — C. *Hiolu*: Cronica politică: Bugetul pe 1908/1909. — Chr. D. *Slaicovici*: Cronica economică: Activitatea căilor noastre ferate în exercițiul 1906/1907. — C. *Tomulescu*: Cronica școlară: Directoratul școalelor. — *Crișan*: Dela Românii de peste hotar: Două fapte caracteristice. — *S. M.* Dela Academia română: Noi Academiciani. Bibliografie.

Abonamentele (pentru Austro-Ungaria 12 coroane pe an) să se adreseze Institutului de arte grafice Carol Göbl succesor S. St. Rasidescu str. Doamnei 16 București.

*

„Convorbiri Critice«. Director Mihail Dragomirescu. Nr. 7 dela 1 Aprilie 1908 are următorul sumar:

Eug. *Lovinescu*: I. I. Weiss (studiu critic). — Em. *Gârleanu*: Trei prietini (schiță). — Corneliu *Moldovan*; Din Cântarea Cântărilor. — Dinu *Ramură* (Herz) Floare de nalbă (dramă în 3 acte). — Florian *Becescu*: Dela fereastră (poezie). — A. *Popovici-Bănățeanul*: Pe țărm: Cântec (poezie). — Leon *Feraru*: Sonet. — S. *Bașcovici*: Isus (poezie). — Ion *Dragoslav*: O noapte la un prieten (novelă). — Mihail *Dragomirescu*: Revista critică. — *C. M.* Concertul Castaldi; Concertul »Minervei«. — Ilustratii: Grigorescu.

Abonamentul 12 lei pe an. Administrația Str. Gramont, București.

*

Sub titlul de »*Extaz*« a apărut în institutul de arte grafice »Minerva« din București un volum de poezii alese din peana distinsei noastre scriitoare brașovene, d-na *Maria Baiulescu*. Acest volum, care cuprinde pe pagina primă un avântat și frumos omagiu la adresa înaltei poete Carmen Sylva, e de un format octav mare, scris pe 172 pagini și costă 1 cor. 50 bani plus porto 10 bani. Se poate procura prin librăria »Gazetei« Brașov.

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Anghelușa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lăutaru", „Paraponisitul", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășul", „Ramășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chiriță la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto

Diverse.

Băeți ori fete? In pressa engleză se desbate mult despre părerea medicului Romme. Acest învățat a mers pe urmele lui Schenk. Se știe că el credea că dela hrana femeei și a bărbatului atârnă dacă vor avea băiat sau fată. Romme a făcut cercetări statistice și a ajuns tot la încheierea lui Schenk, că dacă bărbatul e mai slab se zemislesc băieți, dacă e mai tare, fete.

Zice, că proporția obișnuită e de 105—106 fete, la 100 de băieți, și numai după războaie grele se schimbă. De oarece la războiu pleacă bărbații cei mai zdraveni, iar acasă rămân cei slabi, se nasc băeți mai mulți. Tot așa e și la triburile barbare, în războiu veșnic între ele. Romme mai arată ca lucru neîndoios, că din căsătoriile între bărbați bătrâni și femei tinere se nasc băieți și din cele între femei mai în vârstă și bărbați tineri, fete.

Zice că la 1000 de fete se nasc 865 de băieți, când tatăl e mai tânăr decât muma, 948 când sunt de aceeași vârstă, 1037 când tatăl e cu 1—6 ani mai în vârstă, 1276, când e cu 6—11, 1474 când e cu 16 sau mai mult.

Dar un doctor scoțian combate pe Romme și aduce în sprijin alte cifre. Zice că nu e adevărat, că la războiu pleacă cei mai tari, în deosebi nu în Anglia.

Pe urmă cei slabi mor în număr mai mare în războiu, de boli, răni etc.

Așadar cu cifre s'ar fi dovedind și pentru și contra.

Și am rămas tot nelămuriți!

V. N.

„ALBINA" institut de credit și de economii
Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui April 1908.

Intrate:

Numerar cu 1 April 1908.	Cor.	17,436·46
Depuneri spre fructificare	„	167,452·09
Cambii rescumperate . .	„	465,730·—
Conturi curente	„	9,670·95
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi . . .	„	15,729·68
Imprumuturi pe producte .	„	—·—
Moneta	„	12.436·86
Comisiuni, cupoane și efecte	„	15.899·97
Bani	„	273,936·07
Interese și provisiuni . .	„	35,241·66
Diverse	„	259,225·33
	Cor.	1.272,759·05

Eșite:

Depuneri spre fructificare	Cor	175,169·61
Cambii escomptate . . .	„	514,465·—
Conto curent	„	9,242·41
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	35,782·—
Imprumuturi pe producte .	„	—·—
Monetă	„	20,300·36
Comisiuni, cupoane și efecte	„	7,505·45
Interese și provisiuni . .	„	3,741·97
Spese și salare	„	7,458·58
Bani	„	269,802·18
Diverse	„	220,013·66
Numerar cu 30 April 1908	„	9,277·83
	Cor.	1,272·759·05

Dr. Nicolae Vecerdea
[illegible]

Iosif [illegible] — Ioan Mărăroiu
[illegible] — cassar

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale therapiei fisicale și dietetice; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la disposiție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

„REŞNOVEANA“,

institut de credit şi economii, societate pe acţii în REŞNOV.	takarék- és hitelintézet részvénytársaság BARCZA-ROZSNYÓN.

Convocare.

Onoraţii acţionari ai institutului de credit şi de economii »REŞNOVEANA«, societate pe acţii în Reşnov se învită la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în 16 Maiu 1908 st. n. la 6 oare p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Constituirea biroului.
2. Raportul direcţiunei despre anul de gestiune 1907.
3. Raportul comitetului de supraveghiare.
4. Stabilirea bilanţului pe anul 1907 şi votarea absolutorului.
5. Scoaterea din direcţiune unui membru prin soarte şi alegerea unui nou membru.
6. Scoaterea din comitetul de supraveghiere a unui membru şi alegerea unui nou membru.
7. Alegerea a trei membri pentru verificarea procesului verbal.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc a participa la adunarea generală în conformitate cu §. 19. din statute, se avizează a depune acţiile la casa institutului cu o zi înainte de ţinerea adunării generale.

Direcţiunea.

Meghivó.

A »REŞNOVEANA«. barcza-rozsnyói takarék- és hitelintézet részvénytársaságnak tisztelt részvényesei meghivatnak az 1908. évi május hó 16-án 6 órakór délután az intézet helyiségében megtartandó

IV-ik rendes közgyülésre.

Napirend:

1. Az elnökség megalakulása.
2. Az igazgatóságnak jelentése az 1907. üzleti évröl.
3. A felügyelő bizottságnak jelentése.
4. Az 1907. évi mérleg megállapitása és a felmentés megszavazása.
5. Egy igazgatósági tagnak kisorozása és egy uj tagnak a beválasztása.
6. Egy felügyelő bizottsági tagnak kisorolása és egy uj tagnak a beválasztása.
7. Három tagnak megválasztása a jegyzőkönyv hitelesitése céljából.
8. Esetleges javaslatok.

A részvényes urak, kik részt akarnak venni a közgyülésen az alapszabályoknak 19. §-a értelmében értesitettnek, hogy részvényeiket az intézet pénztáránál egy nappal a közgyülés megtartása elött letegyék.

Az igazgatóság.

Bilanţ cu 31 Decemvrie 1907. — Mérleg-számla 1907. deczember hó 31.

ACTIVA — VAGYON:	Cor.	fil.	PASIVA — TEHER:	Cor.	fil.
Cassa în numărar — Pénztári készlet	2536	49	Capital social — Részvénytöke	20000	—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	130080	25	Fondul de rezervă — Tartalék alap	1583	35
Credite cambiale, cu acoperire hipotecară — Jelzálogilag biztositott váltó kölcsönök	45174	22	Fondul cultural şi de binefaceri — Jotékony czélu alap	3	20
Credite personale — Kötvény kölcsönök	3340	—	Depuneri spre fructificare — Betétek tak. könyvecskékre	136585	28
Lombard — Elöleg értekpapirokra	240	—	Reescont — Viszleszámitolás	32745	60
Cont-curent — Folyo számlak egyenlege	58	11	Dividendă neridicată pe 1906 — Fel nem vett osztalék	143	50
Mobiliar — Leltár. K. 424·— Amortizare — Leirás » 44·—	380	—	Tantieme neridicate pe 1906 — Fel nem vett részjárulékok	10	05
Diverse conturi debitoare — Különféle tartozó számlák	10258	82	Profit curat — Tiszta nyereség	2822	32
Debitori — Adósok	1825	41			
	193893	30		193893	30

Profit şi Perderi. — Nyereség és Veszteség számla, deczember hó 31.

DEBIT — TARTOZIK:	Cor.	fil.	CREDIT — KÖVETEL	Cor.	fil.
Interese: — Kamatok: de depuneri — betéti kamatak . K. 5542·57; de reescont — Viszleszámitolási kamatok . . . . K. 1957·25	7499	82	Interese: — Kamatok: dela cambii escontate — leszámitolási váltok után . . K. 10335·93; dela credit cambiale hipot. — jelz. biztositott valti kölcsönök után. . K. 1232·29; dela lombard — elölegek papirokra üzletben . . . K. 53.33; dela credit personale — Kötvény kölcsönök után K. 37·43; dela cont-curent — folyó számla üzletben . . . K. 108·81	11767	82
Spese — Költségek	527	13	Proviziuni — Jutalékok	536	89
Chirie — Házbér	110	—			
Contribuţiuni: — Adók: dare directă şi competinţă — egyenes adó és bélyeg dij . K. 147·18; 10% dare după int. de depun. — 10% betéti kamat. után K. 554·26	701	44			
Remuneraţiune — Jutalom dij	600	—			
Amortizare la mobiliar — Leirás leltár számlán	44	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	2822	32			
	12304	71		12304	71

Reşnov, 31 Decembre 1907. — Barcza-Rozsnyó, 1907. deczember hó 31-én.

Ioan Hamsea s. k., director — igazgató. *Ioan Nan* s. k., cassar — pénztárnok. *Iosif Renghea* s. k. contabil — könyvelö.

Direcţiunea: — Az igazgatóság:

Dr. Iancu Meţian s. k. *George Butnar* s. k. *Ioan Fivari* s. k. *George Renghea* s. k. *George Creţu* s. k. *Ioan Nan* s. k.

Confrontând aceste conturi cu registrele principale şi auxiliare le-am aflat în ordine. Jelen számlákat megvizsgáltuk és a fö és segédkönyvekkel összhangzásban találtuk.

Comitetul de supraveghiare: — A felügyelő bizottság:

Vasile Şofron s. k. *Andrei Trett* s. k. *Aurel Ciortea* s. k. *Dr. Eugen de Lemény* s. k. *George Vintilă* s. k.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIAŞ

La suferinţe de rinichi şi beşică. Superióra oricărei ape minerale.

PLĂCUTĂ, PUŢIN ACRIŞORĂ. FĂRĂ FIER, CONŢINE MULT ACID CARBONIC.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Are efect escelent ca „apă de cură“ la suferinţe de rinichi, beşică, catar cronic de rinichi, formaţiuni de peatră şi boale catarale de secreţiune. — La cerere trimite prospecte. Administraţia isvoarelor:

Direcţia băilor MUSCHONG în Buziaş.

Boas de pene seine, negru şi alb.

Mare asortiment de parasoale şi umbrele.

Stofe de perdele crem şi albe.

Ce este nou?

În salonul de mărfuri Parthie şi resturi, **strada neagră Nr. 35,** se vînd cu **preţuri de tot ieftine** cele mai nouă şi moderne stofe de **rochi**, pentru **primăvară** şi vară de **mătase, neagră** şi **colorată** pentru **rochi** şi **bluse. Stofe de lână**, cele mai nouă, în genre **franţuzesc** şi englezesc de toate colorile şi calităţile. **Toate articolele de garnisări. Stofe de lână** pentru bluse, asortiment mare. **Voil de lehn, Batist, Gloth, Zepfier, Peqües, Satin. Stofe de in. stofe de dantele. Ripper**, pentru **costume** de băeţi, pănzări, **pânzături** de masă **cu metru. Garnituri** de **masă** şi pat dela **5·80 în sus** (3 bucăţi).

Stofe de **haine pentru confirmanzi**, colorate, crem şi negri. **Stofe** pentru costumuri **bărbăteşti** şi toate mărunţişurile pentru croitori.

De-o visitare numeroasă se roagă

IULIUS RESCHNER.

(337,5 — 10)

COVOARE.

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provědut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă. precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur argint şi colori.	REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciuri
CĂRŢI DE SCIINŢĂ, literatură şi didactice	BILANŢURI.
STATUTE.	*Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.* *Couverte, in tolă mărimea.*
FOI PERIODICE.	
BILETE DE VISITĂ diferite formate.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ după dorinţă şi în colori.	PREŢURI-CURENTE ŞI DIVERSE
ANUNŢURI.	BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.